

Inhoud

9 Inleiding

Deel 1 De Nederlandse arbeidsmarkt

- 14** Hoofdstuk 1 **Sectoren**
- 23** Hoofdstuk 2 **Beroepen en beroepseisen**
- 34** Hoofdstuk 3 **Manieren van werken**

Deel 2 Jouw arbeidsperspectief

- 46** Hoofdstuk 4 **Een keuze maken**
- 54** Hoofdstuk 5 **Werk en scholing**
- 66** Hoofdstuk 6 **Een basis-cv maken**
- 76** Hoofdstuk 7 **Solliciteren**
- 89** Hoofdstuk 8 **Sollicitatiegesprekken**
- 97** Hoofdstuk 9 **Je hebt een baan**
- 103** Hoofdstuk 10 **Vooruit denken**

- 107** **Informatieve websites**

Inleiding

Dit boek helpt je na te denken over het beroep dat je wilt gaan doen. Wat moet je doen om in Nederland werk te vinden? Hoe is het om in Nederland te werken?

Nederlanders kunnen zelf kiezen welk werk zij willen doen. Dat staat zelfs in de Nederlandse Grondwet. Het is belangrijk dat iedereen werk vindt dat bij hem past. In de Nederlandse cultuur praten mensen veel over hun werk. De mensen verwachten van elkaar dat ze hun werk zo goed mogelijk doen. En dat ze hun werk met plezier doen.

Vraag eens aan kinderen van acht jaar wat ze later willen worden. Vaak is het antwoord: piloot, voetballer, chirurg, filmster, dierenarts of advocaat. Op die leeftijd kunnen kinderen nog niet weten welk beroep ze echt zullen kiezen. Er bestaan duizenden verschillende beroepen. Gelukkig hebben kinderen nog alle tijd om te ontdekken wat ze willen en of ze dat echt kunnen. Pas later kunnen ze een 'realistische beroepskeuze' maken.

Een realistische beroepskeuze maak je stap voor stap. Maak je graag iets van metaal, hout, ijzer of cement? Vind je het leuk om leiding te geven aan anderen? Zit je graag urenlang achter de computer zonder iets te zeggen? Werk je graag binnen of liever in de buitenlucht? Hou je ervan om met een auto onderweg te zijn? Vind je het prettig om thuis te kunnen werken?

Opdracht

- 1 Welke dingen zijn voor jou belangrijk om met plezier te kunnen werken?
Maak een lijstje.

Werkomstandigheden

Je bereidt je nu voor op werken in Nederland. Misschien heb je al gewerkt in het land waar je vandaan komt. Was de manier van werken daar anders dan in Nederland? Door een ander klimaat. Of de organisatie van bedrijven. Of door andere machines en materialen. Of door het reizen tussen je woon- en werkplaats.

Misschien heb je al ervaring in een beroep. Dan ken je ook de werkomstandigheden. In welke omgeving je werkt, welke mensen je tegenkomt en welke dingen er om je heen kunnen gebeuren. Leuke en minder leuke dingen. Leuk is dat je geld verdient, dat je anderen blij maakt, dat je kunt lachen, dat je complimenten krijgt, dat anderen kunnen zien dat je iets moois gemaakt hebt. Niet leuk zijn stress, vermoeiende reizen, lange vergaderingen, vuil, lawaai, stank en boze klanten. Of een chef die je telkens controleert. Of veel administratie nadat je klaar bent met je 'echte werk'.

Opdrachten

2 Noem twee beroepen waar je iets van weet.

1 _____

2 _____

3 Maak een lijstje van werkomstandigheden die bij die beroepen horen.

4 Weet je of deze werkomstandigheden in Nederland anders zijn dan in het land waar je vandaan komt?

Als je in Nederland werkt, heb je de Nederlandse taal nodig. Nederlands is voor jou een vreemde taal. Een vreemde taal leren is meer dan alleen woorden leren. Je moet de taal ook echt leren gebruiken. Daarvoor moet je veel spreken, luisteren, schrijven en lezen in het Nederlands. En je moet gesprekken kunnen voeren in het Nederlands.

Je kunt Nederlands leren en oefenen door Nt2-lessen te doen. Je kunt op verschillende niveaus examens doen. Het laagste niveau is A1. Daarmee kun je eenvoudige dingen duidelijk maken en begrijpen. Maar om te kunnen werken heb je aan het A1-niveau meestal niet genoeg.

Met A2-niveau kun je veel meer. Je kunt al eenvoudig werk doen. Je begrijpt wat mensen bedoelen als ze langzaam en met makkelijke woorden iets tegen je zeggen. Ze kunnen je uitleggen en laten zien hoe een apparaat werkt. Of aan je vragen om iets te doen.

Met B1-niveau kun je de Nederlandse taal voor een groot deel begrijpen. Maar je moet nog steeds vragen of mensen iets voor je herhalen. Of vragen of ze langzamer spreken. Op B2-niveau begrijp je alles om je heen. Je kunt meedoen met gesprekken over onderwerpen die bekend voor je zijn.

Je kunt de meeste beroepen doen. Dit niveau is ook goed om vakopleidingen te volgen. De woorden die speciaal bij het vak horen, leer je snel. Als je een paar jaar lang veel Nederlands gebruikt en blijft studeren, bereik je niveau C1. Je kunt dan ook beroepen op een hoog niveau doen.

Opdrachten

5 Vul in wat jouw Nederlandse taalniveau is.

spreken _____
luisteren _____
schrijven _____
lezen _____
gesprekken voeren _____

6 Kruis aan of je de volgende beroepen met jouw taalniveau kan doen.

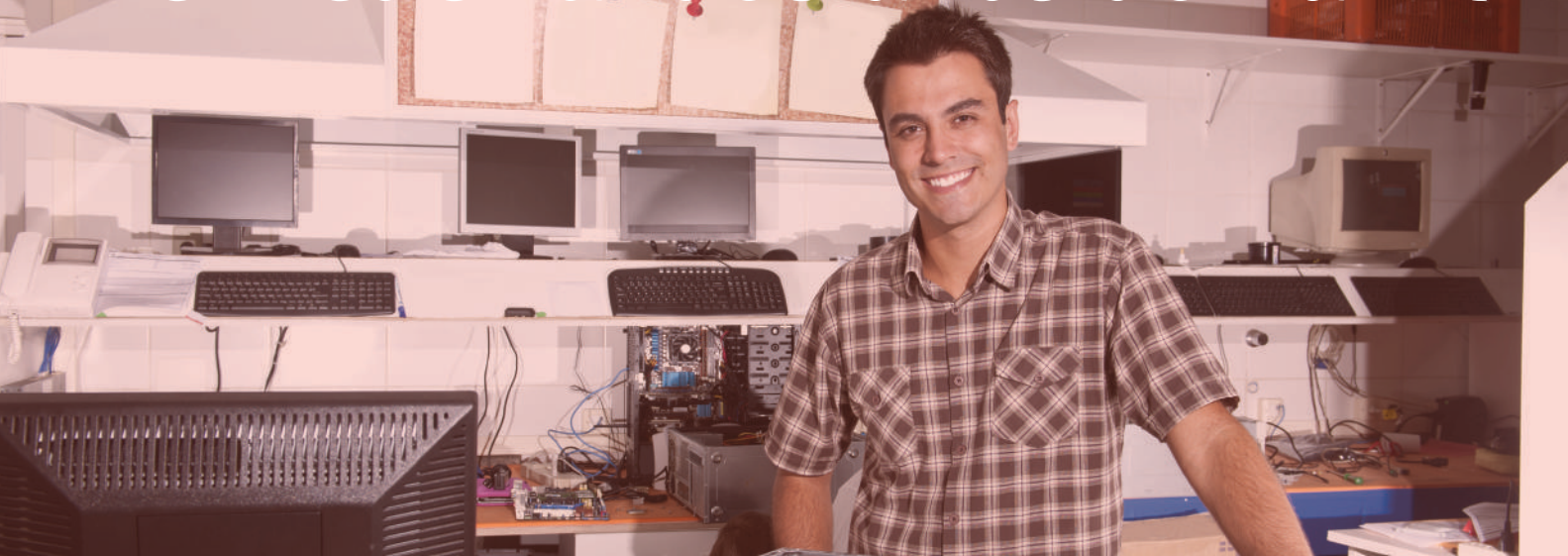
☐ postbezorger	☐ thuiszorgmedewerker
☐ buschauffeur	☐ rondvaartbootkapitein
☐ schoonmaker van een kantoor	☐ meubelmaker
☐ beveiliging van een gebouw	☐ vuilnisophaler
☐ kapper	☐ tandartsassistente

Deel 1

De Nederlandse arbeidsmarkt

Hoofdstuk 1 Sectoren

Iedereen die werkt, hoort bij een sector. Bedrijven horen bij een branche. Hier lees hoe de Nederlandse economie is opgebouwd.

Met werken verdien je geld. Zonder geld kun je niet leven. Je kunt ook niet leven zonder het werk van anderen. Anders had je geen huis en lag er geen eten in de winkel. En had je geen water, gas en elektriciteit om te douchen en te koken.

In de moderne samenleving komt veel gespecialiseerd werk voor. Je moet je bankzaken goed kunnen regelen. Kinderen moeten goed les krijgen. Zieken en ouderen moeten deskundig geholpen worden. Als de welvaart toeneemt, kunnen mensen meer geld uitgeven. Ze willen op vakantie. Ze willen een mooie tuin en spullen kopen. Ze willen naar de disco, de bioscoop, het strand of het museum. Ze willen sporten en nieuwe dingen leren. Ook hiervoor hebben ze het werk van anderen nodig. Zo ontstaan er allerlei nieuwe beroepen.

Werk is de motor van de economie. Werkende mensen produceren van alles waar de maatschappij om vraagt. En met hun werk verdienen ze geld om deze producten te kopen. Zo ontstaan er markten met vraag en aanbod. Je kunt de markten in verschillende sectoren verdelen.

Opdracht

1 Noem drie beroepen die met vrije tijd te maken hebben.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

Agrarische sector

In de agrarische sector wordt met planten en dieren gewerkt. Planten en dieren zijn belangrijk voor de voedselproductie. Maar ook voor andere producten. Van bomen wordt hout gemaakt en van dierenhuiden leer voor schoenen en tassen. Mensen kopen bloemen en planten om hun huis en tuin gezellig te maken. Of als cadeau voor iemand. De agrarische sector heeft verschillende richtingen. De bekendste zijn tuinbouw, landbouw en veeteelt.

Tuinbouw

Op tuinbouwbedrijven wordt met planten gewerkt. Dit werk wordt met de hand gedaan of met lichte machines. In de tuinbouw zijn veel mensen nodig om te werken. In het voorjaar en in de zomer is er veel werk. In de herfst en in de winter is er minder werk. Veel werk gebeurt in glazen kassen waarin het erg warm kan worden als de zon schijnt. In die kassen groeien groenten zoals komkommers, tomaten, paprika's, sla en aubergines. Ook bloemen zijn een belangrijk tuinbouwproduct. In Nederlandse kassen groeien veel bloemen: rozen, chrysanten, orchideeën en lelies. De markten waar verse groenten en bloemen worden verkocht heten veilingen. Er zijn grote groenteveilingen en

bloemenveilingen. Vanaf deze veilingen vertrekken vrachtauto's met groenten en bloemen naar landen door heel Europa. Op veilingen is vaak veel werk te doen. Meestal is dit eenvoudig werk in de ochtenduren.

Opdracht

2 Zijn er bij jou in de buurt groente- of bloemenveilingen?

Landbouw

Ook op landbouwbedrijven groeien planten. Landbouwbedrijven zijn groter dan tuinbouwbedrijven. Vaak zijn het familiebedrijven. De kans dat je op een landbouwbedrijf werk vindt, is klein. Al het werk wordt met grote machines gedaan. Echte landbouwproducten zijn tarwe, aardappelen, maïs en bieten.

Veeteelt

Nederland is bekend om zijn weilanden met koeien. Koeien geven melk. Hiervan worden in zuivelfabrieken weer andere producten gemaakt, zoals kaas, boter en yoghurt. Ook wordt er in Nederland veel vlees geproduceerd. Het meeste vlees komt van varkens en slachtkippen. Deze groeien op in grote stallen. Ze worden in fabrieken geslacht en tot vlees verwerkt. In de vleesindustrie werken veel mensen. Nederland produceert behalve vlees ook veel vis. Nederlandse vissersboten varen naar zee om vis te vangen. Deze vis wordt in de havens verkocht en verwerkt.

Opdracht

3 Hoe ziet de agrarische sector eruit in het land waar jij vandaan komt?

Industriële sector

Door heel Nederland vind je grote industrieën. Bekende bedrijven zijn Akzo Nobel, Philips, Heineken, DSM en Shell. In de haven van Rotterdam staan grote olieraffinaderijen en petrochemische fabrieken. In IJmuiden en Velsen, bij de ingang van de haven van Amsterdam, staan grote hoogovens. De grondstoffen ruwe olie en ijzererts komen uit het buitenland.

In de bodem van de provincie Groningen zit veel aardgas. Ook in het deel van de Noordzee dat bij Nederland hoort, wordt olie en aardgas uit de bodem gehaald. Nederland verdient hier veel geld mee. Maar omdat olie en gas 'van-zelf' uit de bodem komen, werken er niet veel mensen in de olie- en gasproductie.

Vroeger had Nederland meer grote industrieën. Bij Rotterdam, Amsterdam en Vlissingen werden grote zeeschepen gebouwd. In Enschede en Almelo werd textiel gemaakt. In Hengelo stonden fabrieken die grote machines maakten. Uit Eindhoven kwamen lampen, elektrische apparaten en auto's. In de buurt van Waalwijk in Noord-Brabant stonden schoenfabrieken. Ook de tabaksindustrie was belangrijk voor Noord-Brabant. Daarin werkten veel mensen. Vanaf 1960 veranderde de Nederlandse economie snel. De lonen gingen omhoog. Veel Nederlandse bedrijven sloten daarom hun fabrieken in Nederland. Zij verhuisden naar